

Studieplan for Tiltak mot seksuelle overgrep mot barn, videreutdanning (30 studiepoeng) (2016–2017)

Fakta om programmet

Studiepoeng: 30

Studiets varighet: 1 år

Undervisningsspråk: Norsk

Stuedsted: Fredrikstad

Kontakt

Studieveileder: Tina Cathrine Smith

Telefon: +47 696 08 094

E-post: studier@hiof.no

Fakultet for helse, velferd og organisasjon

Innholdsfortegnelse

- Hva lærer du?
- Opptak
- Oppbygging og gjennomføring
- Jobb og videre studier
- Studieplanen er godkjent og revidert
- Studiemodell

Hva lærer du?

Studiets læringsutbytte

Kunnskapsmål

Kandidaten:

- kan vurdere mistanke om seksuelle overgrep mot barn
- kan analysere og vurdere kritisk relevante problemstillinger i arbeid med barn som har vært utsatt for seksuelle overgrep ut fra faglige, etiske og juridiske perspektiver
- kan analysere seksuelle overgrep mot barn ut i fra ulike perspektiver (som for eksempel et kjønnsperspektiv, kulturperspektiv, barnevernsperspektiv, behandlingperspektiv, et maktperspektiv og et barneperspektiv)
- kan videreutvikle og evaluere egne kommunikasjonsferdigheter i møte med personer som er utsatt for seksuelle overgrep og deres pårørende og de som utøver seksuelle overgrep

- kan redegjøre for hvordan ulike tilnærminger kan bidra til å belyse maktforholdene som ligger bak seksuelle overgrep mot barn

Ferdighetsmål

Kandidaten:

- kan gjennomføre en kritisk analyse av hvordan sosiale emosjoner, som skyld og skam, påvirker barn og unge som utsettes for seksuelle overgrep
- kan forholde seg kritisk til og analysere ulike måter seksuelle overgrep mot barn blir fremstilt på i media, faglitteratur, fagartikler og forskning
- kan beherske samarbeid om seksuelle overgrep mot barn på tvers av fag- og profesjongrensener

Generell kompetanse

Kandidaten:

- kan identifisere egen yrkesrolle og ansvarsområde i møte med overgrepsutsatte barn og unge på en måte som ivaretar den utsattes egen forståelse av virkeligheten
- er i stand til å vurdere betydningen av anerkjennelse og respekt i møte med personer og berørte parter involvert i seksuelle overgrepssaker
- er i stand til å forholde seg kritisk reflekterende til egen yrkesutøvelse i arbeid med barn og unge utsatt for seksuelle overgrep
- kan kommunisere om og analysere faglige problemstillinger, ulike tilnæringsmåter og vurdere tiltak innenfor fagområdet seksuelle overgrep mot barn

Opptak

Bachelor eller tilsvarende utdanning på minimum 180 studiepoeng.

Oppbygging og gjennomføring

Studiets oppbygging og innhold

Studiet består av to emner, på 15 studiepoeng hver. Det første emnet omhandler ny teori og forskning knyttet til temaet incest og seksuelle overgrep mot barn og legges til studiets første semester. Hovedfokus vil være en presentasjon av ulike forståelsesmåter og perspektiver på seksuelle overgrep. Det andre emnet er mer tiltaksrettet og fokuserer på hvordan nærme seg incest og seksuelle overgrep mot barn på individ-, gruppe- og samfunnsnivå. Det omfatter både forebyggende arbeid og behandlingstiltak.

Det legges stor vekt på å forene teori og praksis. Siktemålet med teorien, som studentene gjennomgår i emne 1, skal kunne relateres til praksisfeltet som er sentralt i emne 2. Anvendelse av teori knyttet til praktiske eksempler vil være kjernen i studiet.

Organisering og læringsformer

Hvert semester består av fire samlinger med to dager pr samling. Samlingene vil hovedsakelig bestå av forelesninger og plenumsdiskusjoner. Studiet vil i tillegg inkludere digitale forelesninger som har som formål å gi oversiktskunnskap, rom for fordypning og kritisk refleksjon over de ulike tema som blir behandlet. De digitale forelesningene vil bli diskutert i plenum ved de fysiske samlingene i tillegg til i ulike digitale verktøy i Fronter (nettbasert tjeneste for læring, undervisning, og samarbeid). Opplæring i bruk av de digitale verktøyene vil bli gitt i første samling i høstsemesteret.

Bruk av bibliotek

Høgskolen har et eget fagbibliotek med et stort utvalg av bøker som dekker utdanningens fagområder. Det forventes at studentene bruker biblioteket aktivt. Biblioteket gjennomfører egen undervisning for studentene i studiets første del. Målet med bibliotekundervisningen er at studentene skal få informasjonskompetanse og lære å bruke informasjonskilder og gjenfinningssystemer. Studentene skal også lære å vurdere sine kilder kritisk og det forventes at det brukes relevant og oppdatert faglitteratur i arbeide med sentrale problemstillinger.

Bruk av IKT

Høgskolen har flere rom med datamaskiner som studentene kan benytte. Det forventes at studentene har ferdigheter i bruk av tekstbehandling, da høgskolen kun tilbyr en kort innføring i bruk av data. Høgskolen bruker Fronter som elektronisk læringsplattform. Informasjonsutveksling foregår i hovedsak via Fronter og web. Se også www.hiof.no for mer informasjon.

Egenaktivitet - individuelle studier

Det legges opp til at studentene arbeider selvstendig med emnets temaer mellom samlingene og legger fram arbeider for lærer eller medstudenter. Gjennom det individuelle studiearbeidet forventes det at studenten utvikler sine studie- og læringsstrategier slik at de i økende grad kan ta ansvar for og styre sin egen læring.

Arbeidskrav

80% deltakelse i undervisning. Arbeidskravene må være godkjent før studenten kan fremstille seg til eksamen.

Praksis

Det er ikke praksis i utdanningen.

Internasjonalisering

Deler av pensum vil være på engelsk og det forutsettes at studentene kan tilegne seg faglitteratur på engelsk. Det benyttes internasjonale komparative perspektiver i framstillingen av det faglige stoffet.

Evaluering av studiet

For å kunne tilby en aktuell og relevant utdanning av god kvalitet er vi avhengig av studentenes tilbakemeldinger og at du deltar i evaluering av studiene. Dette studieprogrammet blir jevnlig evaluert for å sikre og utvikle kvaliteten i programmet:

- HiØs studiekvalitetsutvalg gjennomfører årlig en evaluering av studiekvaliteten ved et utvalg av høgskolens studieprogrammer (kalt EVA2).
- Det enkelte fagmiljø har ansvar for å etablere faste og allment kjente evalueringsrutiner

Vurdering

Det benyttes skriftlige vurderinger i begge emnene. Hvert emne avsluttes med en skriftlig individuell hjemmeeksamen. Eksamen i første emne vurderes til Bestått/Ikke bestått og eksamen i emne to vurderes etter karakterskalaen A - F. Det henvises til den enkelte emnebeskrivelse for nærmere informasjon.

Litteratur

Litteraturlister som er publisert for emner frem i tid kan bli oppdatert foran hvert semester. Oppdatert litteraturliste vil være tilgjengelig i emnebeskrivelsene ved semesterstart.

Jobb og videre studier

Videreutdanning

Fullført videreutdanning gir godt grunnlag for masterstudier. Høgskolen i Østfold har blant annet Masterstudier i psykososialt arbeid i helse- og sosialfaglig yrkespraksis, Masterstudium i tverrfaglig samarbeid i helse- og sosialsektoren og Masterstudium i organisasjon og ledelse. Merk at det også stilles krav om yrkeserfaring for opptak til disse studiene, se det enkelte studium for mer informasjon.

Yrkesmuligheter

Dette er en spesialistutdanning som ikke burde vært nødvendig. Samtidig som den gjennom sin eksistens peker på en ubehagelig og trist side ved samfunnet vårt; barn blir utsatt for seksuelle overgrep og trenger kompetente voksne til støtte, veiledning og rehabilitering etter krenkelsen. Utdanningen er myntet på deg som møter denne problematikken i yrket ditt, og du får innsikt i mye av den nye teorien og forskningen som foreligger vedrørende incest og seksuelle overgrep mot barn.

Det er viktig å øke den teoretiske og praktiske kompetansen om seksuelle overgrep og tiltak rettet mot incest og seksuelle overgrep mot barn på individ, gruppe, og samfunnsnivå. Fokuset vil være både på forebyggende arbeid og behandlingstiltak. Fagfolk innen barnevern, sosial- og helsesektor opplever stadig behov for faglig oppdatering på området.

Siktemålet med videreutdanningen *Tiltak mot seksuelle overgrep mot barn*, er nettopp å imøtekomme behovet for faglig oppdatering innen dette feltet, og bidra til en kompetanseøkning for de som arbeider med overgrepsutsatte barn og unge.

Studieplanen er godkjent og revidert

Studieplanen er godkjent

Dekan Mona Jerndahl Fineide, 25.02.16

Studieplanen er revidert

Studieleder Terje Grøndahl, 24.02.16

Studieplanen gjelder for

Studieåret 2016-2017

Studiemodell

Denne studiemodellen har en ny utforming. [Fortell oss hva du synes om den](#)

Høst 2016

Obligatoriske emner

HSOMB10109

Hvordan forstå incest og seksuelle overgrep

15 stp

Vår 2017

Obligatoriske emner

HSOMB10209

Hvordan arbeide med overgrep

15 stp

HSOMB10109 Hvordan forstå incest og seksuelle overgrep (Høst 2016)

Fakta om emnet

Studiepoeng: 15

Ansvarlig avdeling: Fakultet for helse, velferd og organisasjon

Undervisningsspråk: Norsk

Varighet: ½ år

Innholdsfortegnelse

- Emnet er tilknyttet følgende studieprogram
- Forkunnskapskrav utover opptakskrav
- Undervisningssemester
- Studentens læringsutbytte etter bestått emne
- Innhold
- Undervisnings- og læringsformer
- Praksis
- Arbeidskrav - vilkår for å avlegge eksamen
- Eksamen
- Evaluering av emnet
- Litteratur

Emnet er tilknyttet følgende studieprogram

Obligatorisk emne i videreutdanningen *Tiltak mot seksuelle overgrep mot barn* (30 studiepoeng).

Forkunnskapskrav utover opptakskrav

Ingen forkunnskaper ut over opptakskrav.

Undervisningssemester

1. semester (høst).

Studentens læringsutbytte etter bestått emne

Kunnskapsmål

Kandidaten:

- kan redegjøre for ulike forståelsesmodeller og tilnæringsmåter til seksuelle overgrep mot barn
- kan analysere og vurdere kritisk relevante problemstillinger knyttet til seksuelle overgrep mot barn ut fra ulike faglige ståsteder, etiske og juridiske perspektiver
- kan vurdere mistanke om seksuelle overgrep mot barn
- kan analysere seksuelle overgrep mot barn ut i fra ulike perspektiver (som for eksempel et kjønnsperspektiv, kulturperspektiv, barnevernsperspektiv, behandlingsperspektiv, maktperspektiv og et barneperspektiv).

Ferdighetsmål

Kandidaten:

- kan gjennomføre en kritisk analyse av hvordan sosiale emosjoner som skyld og skam påvirker de berørte parter
- kan utvikle egen handlingskompetanse basert på teori

Generell kompetanse

Kandidaten:

- kan integrere den overgrepsutsattes egen forståelse av virkeligheten i utviklingen av behandling/hjelpetilbud
- er i stand til å forholde seg kritisk reflekterende til egen yrkesutøvelse i arbeid med barn og unge utsatt for seksuelle overgrep
- kan vurdere betydningen av å vise anerkjennelse og respekt i møte med personer involvert i seksuelle overgrepssaker

Innhold

Dette emnet belyser ulike måter å forstå og nærme seg incest og seksuelle overgrep på, og sette disse i et moralsk, juridisk, sosialt og helsemessig perspektiv. Det vil bli fremlagt ulike forskningsprosjekter som anvender forskjellige definisjoner og tilnæringsmåter, og ulike måter å nærme seg dette problemfeltet på. Siktemålet med emnet er å gi studentene en innføring i ulike kunnskapssyn knyttet til fagfeltet seksuelle overgrep mot barn og stimulere til kritisk tenkning og refleksjon.

Det finnes et stort utvalg av fagbøker om emnet og studentene vil få opplæring i søking etter relevant litteratur.

Undervisnings- og læringsformer

Undervisningen organiseres med fire samlinger á to dagers varighet. Undervisningsformene er klasseundervisning, med vekt på forelesninger, seminarer og gruppearbeid. Studiet vil i tillegg inkludere digitale forelesninger som har som formål å gi oversiktskunnskap, rom for fordypning og kritisk refleksjon over de ulike tema som blir behandlet. De digitale forelesningene vil bli diskutert i plenum ved de fysiske samlingene i tillegg til i ulike digitale verktøy i Fronter.

Praksis

Det er ikke praksis i emnet.

Arbeidskrav - vilkår for å avlegge eksamen

- 80% deltakelse på undervisning.

Arbeidskrav må være godkjent før studenten kan fremstille seg til eksamen.

Eksamen

Individuell hjemmeeksamen.

Varighet: 5 dager.

Besvarelsen skal være på 3000 ord (+/- 10 %). Besvarelser ut over oppgitt lengde vurderes til ikke bestått.

Besvarelsen vurderes etter karakterregel Bestått/Ikke bestått.

Evaluering av emnet

Tilbakemelding fra studentene er avgjørende for at vi skal kunne tilby best mulige emner og studieprogrammer. Dette emnet evalueres med skriftlig sluttevaluering.

Litteratur

Litteraturlista er sist oppdatert 08.06.2016

Honneth, Axel, 2007. *Kamp om anerkjennelse*. Oslo: Pax. Hele boken - 187 sider.

Kvam, Marit Hoem, 2001. *Seksuelle overgrep mot barn*. Oslo: Universitetsforlaget. Hele boken - 165 sider.

Kirkengen, Anna Luise, 2009. *Hvordan krenkede barn blir syke voksne*. Oslo: Universitetsforlaget. Hele boken - 194 sider.

Langfeldt, Thore, 2013. *Seksualitetens gleder og sorger: identitet og uttrykksformer*. Oslo: Fagbokforlaget. Hele boken - 159 sider.

Schibbye, Anne-Lise Løvlie, 2012. *Relasjoner. Et dialektisk perspektiv på eksistensiell og psykodynamisk psykoterapi*. 2. utgave. Oslo: Universitetsforlaget. Hele boken - 422 sider.

Aasland, Margrethe Weide, (2014): *Si det til noen; en bok om seksuelle overgrep mot barn og unge*. Oslo. Cappelen Damm Akademisk. Hele boken – 160 sider.

Aasland, Margrete Wiede, 2015. *Barna og seksualiteten*. Oslo: Cappelen Forlag. Hele boken - 120 sider.

Artikler:?

Johnson, Alexis, 2006. *Healing Shame*, i *The Humanistic Psychologist*, 34: 223-242. 20 sider.??

Kjær, Aud-Keila B. og Svein Mossige, 2008. Når barneverntjenesten må forholde seg til straffeloven, i Dahle, Rannveig og Nicole Hennem (red) 2008, *Barneverntjenestens håndtering av saker med vold og seksuelle overgrep*, NOVA rapport nr 5/08 kap 3. Side 37-57. 20 sider.?

Mossige, Svein, 2008. Hva er god praksis i barneverntjenestens håndtering av seksuelle overgrepssaker? I Dahle, Rannveig og Nicole Hennem (red) 2008, *Barneverntjenestens håndtering av saker med vold og seksuelle overgrep*, NOVA rapport nr 5/08 kap 5. side 92-122. 30 sider.

Pettersen, Kaare Torgny (2013). A study of shame from sexual abuse within the context of a Norwegian Incest center. Artikkelen er godkjent for trykking i tidsskriftet *Journal of Child Sexual Abuse*, 22: 677-694. 17 sider.

Proeve, Michael J. og Kevin Howells, 2006. Effects of remorse and shame and criminal justice experience on judgements about a sex offender, i *Psychology, Crime and Law* 12: 145-161. 17 sider.

Skårderud, Finn, 2001. Skammens stemmer - om taushet, veltalenhet og raseri i behandlingsrommet, i *Tidsskriftet for den Norske Lægeforening*, 13: 1613-1617. 5 sider.

Sist hentet fra Felles Studentsystem (FS) 26. okt. 2021 02:36:37

HSOMB10209 Hvordan arbeide med overgrep (Vår 2017)

Fakta om emnet

Studiepoeng: 15

Ansvarlig avdeling: Fakultet for helse, velferd og organisasjon

Undervisningsspråk: Norsk

Varighet: ½ år

Innholdsfortegnelse

- Emnet er tilknyttet følgende studieprogram
- Forkunnskapskrav utover opptakskrav
- Undervisningssemester
- Studentens læringsutbytte etter bestått emne
- Innhold
- Undervisnings- og læringsformer
- Praksis
- Arbeidskrav - vilkår for å avlegge eksamen
- Eksamen
- Evaluering av emnet
- Litteratur

Emnet er tilknyttet følgende studieprogram

Obligatorisk emne i videreutdanningen *Tiltak mot seksuelle overgrep mot barn (30 studiepoeng)*.

Forkunnskapskrav utover opptakskrav

Ingen forkunnskaper ut over opptakskrav.

Undervisningssemester

2. semester (vår).

Studentens læringsutbytte etter bestått emne

Kunnskapsmål

Kandidaten:

- kan vurdere og evaluere egne kommunikasjonsferdigheter i møte med de som er utsatt for seksuelle overgrep og deres pårørende og personer som utøver seksuelle overgrep

- ha kunnskap om ulike etaters rolle og ansvar i møte med overgrepssatte barn og unge
- kan redegjøre for ulike maktforhold som ligger bak seksuelle overgrep og på hvilken måte en bør ta høyde for dette i arbeid med utsatte barn og unge.

Ferdighetsmål

Kandidaten:

- være bevisst egne fordommer i møte med seksuelle overgrep og reflektere over eget faglig ståsted i møte med personer utsatt for seksuelle overgrep og aktuelle samarbeidspartnere.
- er i stand til å reflektere kritisk rundt ulike etaters ansvarsområder og tilnæringsmåter i arbeidet med seksuelle overgrep
- kan analysere og forholde seg kritisk til ulike måter seksuelle overgrep mot barn blir fremstilt på i media, faglitteratur, fagartikler og forskning.

Generell kompetanse

Kandidaten:

- kan analysere og kommunisere om faglige problemstillinger, teorier og analyser innenfor fagområdet seksuelle overgrep mot barn.

Innhold

Dette emnet vektlegger ulike måter å møte incest og seksuelle overgrep på, både på individ-, gruppe- og samfunnsnivå. Studenten vil få en innføring i ulike behandlingsformer og ulike måter å drive forebyggende arbeid på. Det stilles ikke krav til studentene at de har erfaring fra arbeid med seksuelle overgrep. Det vil bli gjennomgått en dialogisk metode for samtale med barn som har vært utsatt for incest og seksuelle overgrep, og studentene vil få øve på denne metoden i undervisningen. Siktemålet med emne 2 er å gi studentene en innføring i hvordan arbeide med seksuelle overgrep og øke forståelsen for dilemmaer og faglige utfordringer knyttet til dette fagfeltet.

Undervisnings- og læringsformer

Undervisningen organiseres med fire samlinger á to dagers varighet. Undervisningsformene er klasseundervisning, med vekt på forelesninger, seminarer og gruppearbeid. Studiet vil i tillegg inkludere digitale forelesninger som har som formål å gi oversiktskunnskap, rom for fordypning og kritisk refleksjon over de ulike tema som blir behandlet. De digitale forelesningene vil bli diskutert i plenum ved de fysiske samlingene i tillegg til i ulike digitale verktøy i Fronter.

Praksis

Det er ikke praksis i emnet.

Arbeidskrav - vilkår for å avlegge eksamen

- 80% deltakelse på undervisning

Arbeidskravene må være godkjent før studenten kan framstille seg til eksamen.

Eksamen

Individuell hjemmeeksamen

Varighet: fem dager.

Besvarelsen skal være på 3000 ord (+/- 10%). Besvarelser ut over oppgitt lengde vurderes til ikke bestått.

Besvarelsen vurderes etter karakterskala A- F.

Evaluering av emnet

Tilbakemelding fra studentene er avgjørende for at vi skal tilby best mulige emner og studieprogrammer. Dette emnet evalueres med skriftlig sluttevaluering fra studentene.

Litteratur

Litteraturlista er sist oppdatert 08.06.2016

Arnstorp, Trine, Beate Indrebø Hovland og Elisabeth Torp (red.), 2003. *Fra skam til verdighet*. Oslo: Universitetsforlaget. Hele boken - 233 sider.

Løvlie Schibbye, Anne-Lise, 2006. *Livsbevissthet - om å være tilstede i eget liv*. Oslo: Universitetsforlaget. Hele boken - 203 sider.

Stern, Daniel, 2007. *Her og nå. Øyeblikkets betydning i psykoterapi og hverdagsliv*. Oslo: Abstrakt forlag. Hele boken - 222 sider.

Søftestad, Siri, 2008. *Avdekking av seksuelle overgrep. Veier ut av fortielsen*. Oslo: Universitetsforlaget. Hele boken - 198 sider.

Søftestad, Siri & Inger Lise Andersen (red.)/(2014). *Seksuelle overgrep mot barn traumebevisst tilnærming*. Oslo: Universitetsforlaget. Hele boken - 221 sider.

Artikler:

Faller, Kathleen, William Chalk Birdsall, James Henry, Frank Vandervort, og Peregrine Silverschanz, 2001. *What Makes Sex Offenders Confess? An Exploratory Study*, i *Journal of Child Sexual Abuse*, 10: 31-49. 19 sider.

Pettersen, Kaare Torgny (2013). Working with dignity: A study of the work done within Norwegian incest centres. *Social Work & Social Science Review*, 16: 101-112. 17 sider.

Överlien, Carolina og Margareta Hydén, 2003. Work Identity at Stake: The Power of Sexual Abuse Stories in the World of Compulsory Youth Care, i *Narrative Inquiry*, 13: 217-242. 25 sider.